

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Boșșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
„Miercurea”, „Cassa de păstrare” Săliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economul”,
„Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”,
„Poporul”, „Racoțana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”,
„Victoria”, „Vlădeasa” și „Zlăgneana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 16—, pe 1/2 an K 8—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IV.

Sibiu, 20 Septembrie 1902.

Nr. 38.

Președintele direcțiunii și directorul executiv.

Dacă vom cerceta organizarea internă a institutelor noastre financiare, înțelegem statul personal al conducătorilor și funcționarilor, vom constata, că la foarte multe din băncile noastre președintele direcțiunii și directorul executiv este una și aceeași persoană. Din punct de vedere al legii comerciale, la societățile pe acții și la asociațiuni, îmbinarea postului de președinte al direcțiunii, cu acela al directorului executiv, nu poate fi excepționată; dar dacă ne vom cugeta întru-cât se promovează, prin o astfel de îmbinare a celor două sfere de competență, adevăratele interese ale institutelor respective, va trebui să ajungem la concluziunea, că este la tot cazul mai consult, ca cele două posturi — de cea mai mare importanță în sinul ori-cărei societăți comerciale — să fie ocupate de persoane diferite.

Directorul executiv al societății pe acțiuni adecă trebuie privit ca primul funcționar dirigent al societății și ca *organul executiv* al deciziunilor direcțiunii; președintele direcțiunii, din contră, este a se privi, în toate cazurile în cari în fruntea afacerilor societății funcționează un director executiv separat, ca un organ, chemat a *supraveghia* mersul afacerilor societății și executarea deciziunilor direcțiunii.

Este evident, că îndată-ce președintele funcționează în același timp și în calitate de director executiv, societatea este lipsită de un organ de control valoros și inconvenientul acesta se observă mai cu seamă atunci, când este mai mare lipsă de un astfel de organ. Președinte al direcțiunii se alege, conform praxeii, de regulă, cel mai mare acționar al

societății ori apoi cel mai cu trecere membru al direcțiunii. Dacă acum directorul executiv încheie d. ex. afaceri riscate ori își implinesce agendele în mod neglijent, cine este mai chemat a-l controla, a-l calma, a-l contracara ori a-i da direcțivă, decât președintele, ca unul care are mai multă autoritate; și cum se va pute face aceasta atunci, când președintele și directorul executiv este una și aceeași persoană? La aceasta mai este a se adăuga și împregiurarea, că în multe locuri membrii din direcțiune nici nu domiciliează toți în sediul societății și nici nu posed cunoscințele și autoritatea recerută spre a pute aprea și dirigia activitatea directorului executiv.

Considerând mai departe, că președintele comitetului de supraveghiere, organul de control impus prin lege, nu are asupra conducerii afacerilor nici un drept de ingerință și nu poate procede față de directorul executiv nici pe departe astfel, precum o poate face aceasta președintele sau ori și care alt membru al direcțiunii, credem a fi relevant destule momente, cari ne arată, că îmbinarea postului de președinte, cu acela al directorului executiv este nepractică și din cauza aceasta o măsură, care între marginile posibilității ar trebui evitată de toate societățile pe acțiuni, cari țin să asigure pentru durată mersul normal al afacerilor lor.

De altcum cu ocaziunea apropiatei modificări a legii noastre comerciale se vor lua după toată probabilitatea și în direcțiunea aceasta măsuri, enunțându-se că la societățile pe acțiuni și la asociațiunile mai mari (d. e. cu capital social de K 200,000—) îmbinarea postului de președinte și director executiv în una și aceeași persoană este interzisă.

♠

Producțiunea cerealelor în toată lumea în anul 1902.

(Continuare din Nr. 37).

Producțiunea grâului în lume în anul 1902.

A. Țări cari importează:

	Producțiunea totală în 1902	Trebuința totală	Provisiuni din 1901	Import pentru 1902-1903
Milioane hectolitri				
Britania mare	19.50—20.00	90.00—91.00	5.00—6.00	65.00—66.00
Francia	115.00—120.00	124.00—126.00	2.00—3.00	4.00—5.00
Germania	48.70—50.00	68.00—69.50	1.50—2.00	17.00—19.00
Austria	16.20—17.50	34.00—37.00	—	19.00—21.00
Italia	42.00—45.00	54.00—58.00	—	12.00—13.00
Țările de jos	1.50	7.40—7.70	—	6.00—6.10
Elveția	1.50—1.60	7.20—8.00	—	6.00—6.40
Belgia	5.00—5.50	20.30—21.60	1.00—1.50	15.00—16.00
Danemarca	0.95—1.00	2.00—2.50	—	1.20—1.50
Svedia și Norvegia	1.40—1.50	4.80—5.05	—	3.50—3.70
Spania	38.00—41.00	42.00—43.00	1.50—2.00	1.30—2.00
Portugalia	1.80—2.20	3.00—3.60	—	1.05—1.30
Grecia	2.00	4.00	—	2.00
Egiptul	2.40—2.50	4.70—5.40	—	1.60—2.00
In total	303.87	473.87	12.75	159.83

B. Țări cari exportează.

				Excedent
Rusia (europeană și asiatică)	160.60	128.00—130.00	5.00—6.00	34.00—35.00
Ungaria (cu Croația și Slavonia)	63.26	40.00—42.50	1.00—1.50	21.50—24.00
România	26.60—29.60	10.00—12.00	2.00—3.00	18.00—22.00
Bulgaria și Rumelia ostică	14.50—15.50	9.00	1.00	4.00—6.00
Serbia	4.00—4.50	2.50—2.70	—	1.50—1.80
Turcia (europeană și asiatică)	24.00	22.00—22.50	—	1.50—2.00
India ostică	79.06	73.00—74.00	—	5.00—6.00
Statele unite ale Americii	225.00—230.00	160.00—162.00	15.00—18.00	74.00
Canada	32.90	19.00—20.00	2.00—3.00	10.00—11.00
Argentina	21.70	13.10—13.81	1.50—2.00	8.55—9.21
Chili	3.00	2.50—2.60	—	0.65
Uruguay	2.89—3.29	2.60—2.90	—	0.34—0.40
Australia	17.45	14.50—15.00	—	3.20
Algeria	11.50	9.00—9.50	—	1.97
Tunisia	3.65	2.80—3.10	—	0.51
Tripolis	1.75	1.40	—	0.35
Mexico	4.74	4.74	—	—
Iaponia	8.50	6.50	—	—
Persia	7.75	7.75	—	—
Cipru	0.40	0.40	—	—
Țara Cap	1.00	1.00	—	—
In total	719.20	538.59	31.00	170.18

Bilanț:

A. Țări cari importează	303.87	473.87	12.75	159.83
B. Țări cari exportează	719.20	538.59	31.00	170.18
Suma principală și deficitul	1,023.07	1,012.46	43.75	+ 10.35

Producțiunea secării în lume în anul 1902.

A. Țări cari importează:

	Producțiunea totală în 1902	Trebuința totală	Provisiuni din 1902	Import pentru 1902-1903
Milioane hectolitri				
Britania mare	0.73	1.70—1.80	—	1.50
Francia	20.00	20.00—22.00	1.00—1.50	0.01
Germania	119.40—123.60	130.00—132.00	2.00—3.00	10.00—11.50
Austria	28.00—28.80	32.00—34.00	—	4.20—4.80
Italia	1.70	1.80—2.00	—	0.20—0.30
Țările de jos	4.50	9.30—10.50	—	5.00—6.00
Elveția	0.50	0.55—0.60	—	0.07
Belgia	7.00—7.50	8.00—9.00	—	0.60—0.70
Danemarca	7.70	8.50—9.00	—	1.25
Svedia și Norvegia	10.00—11.00	14.60—16.00	—	4.40—4.60
Spania	8.00—9.00	8.30—9.50	—	0.15—0.22
Portugalia	0.50	0.85—1.00	—	0.25—0.40
Grecia	0.13	0.22	—	0.07
Egiptul	—	—	—	—
In total	211.91	241.72	3.75	29.56

B. Țări cari exportează:

	Producțiunea totală în 1902	Trebuința totală	Provisiuni din 1901	Excedent
Milioane hectolitri				
Rusia (europeană și asiatică) . . .	285.30	270.00—275.00	6.00— 8.00	18.00—21.00
Ungaria (cu Croația și Slavonia)	20.45	14.00— 15.30	—	4.80— 5.50
România	2.94— 3.10	1.20— 1.50	—	1.50— 2.00
Bulgaria și Rumelia ostică . . .	2.56— 4.20	3.50	—	0.30
Serbia	0.50— 0.60	0.43— 0.50	—	0.07— 0.10
Turcia (europeană și asiatică) . .	4.80	4.80	—	—
India ostică	—	—	—	—
Statele unite ale Americii . . .	9.80— 10.50	9.00— 10.00	—	0.60
Canada	1.50	1.00— 1.20	—	0.30
Argentina	—	—	—	—
Chili	—	—	—	—
Uruguay, Australia	—	—	—	—
Algeria	0.90	0.90	—	—
Tunisia	1.50	1.40	—	—
Tripolis	—	—	—	—
Mexico	0.05	0.05	—	—
Iaponia	12.50	12.50	—	—
In total	344.60	323.72	7.00	28.19

Bilanț:

A. Țări cari importează	211.91	241.72	3.75	29.56
B. Țări cari exportează	344.60	323.72	7.00	27.69
Suma principală și deficitul	556.51	565.44	10.75	— 1.87

Producțiunea orzului în lume în anul 1902.

A. Țări cari importează:

	Producțiunea totală în 1902	Trebuința totală	Provisiuni din 1901	Import pentru 1902—1903
Milioane hectolitri				
Britania mare	24.70— 27.20	42.00— 43.50	—	18.00—20.00
Francia	14.00— 15.00	20.00— 22.00	—	4.00— 5.00
Germania	49.70— 52.30	32.30— 34.00	3.00— 4.00	15.50—17.00
Austria	22.50— 23.40	26.00— 27.00	—	3.00— 3.80
Italia	2.00	2.20— 2.30	—	0.08— 0.10
Țările de jos	1.10	2.00— 2.40	—	1.00
Elveția	0.45	0.80— 0.95	—	0.24
Belgia	1.50— 1.70	5.50— 6.20	—	4.00— 4.50
Danemarca	8.66	8.60— 9.00	—	0.40
Svedia și Norvegia	8.00— 8.50	9.70— 10.00	—	1.50— 1.80
Spania	22.00— 25.00	23.00— 25.00	—	0.15— 0.23
Portugalia	2.00	2.80— 3.10	—	0.80— 0.95
Grecia	1.00	1.20— 1.30	—	0.15
Egiptul	2.50— 3.00	2.80	—	0.15
In total	165.71	219.03	3.50	52.15

B. Țări cari exportează.

				Excedent
Rusia (europeană și asiatică) . . .	92.00	65.00— 68.00	2.00— 3.00	22.00—25.00
Ungaria (cu Croația și Slavonia)	21.47	14.00— 15.00	1.00— 2.00	5.50— 6.30
România	8.63— 9.65	4.00— 5.00	1.50— 2.00	4.00— 6.00
Bulgaria și Rumelia ostică . . .	3.90— 4.15	3.45	—	0.50— 1.00
Serbia	1.40— 1.60	1.20— 1.30	—	0.20— 0.30
Turcia (europeană și asiatică) . .	12.00	10.00— 10.50	—	2.00— 3.00
India ostică	—	—	—	—
Statele unite ale Americii . . .	42.20— 44.00	35.00— 38.00	3.00— 4.00	10.10
Canada	10.95	8.50— 9.95	—	0.90— 1.00
Argentina	—	—	—	—
Chili	—	—	—	—
Uruguay	—	—	—	—
Australia	0.95	0.65	—	0.30
Algeria	19.00	16.00— 17.00	—	1.56
Tunisia	4.10	3.20— 3.50	—	0.70
Tripolis	3.25	2.50— 2.70	—	0.60
Țara Cap	0.40	0.40	—	—
In total	236.39	184.48	5.75	46.78

Bilanț:

A. Țări cari importează	165.71	219.03	3.50	52.15
B. Țări cari exportează	236.39	184.48	9.25	50.78
Suma principală și deficitul	402.10	403.51	12.75	— 1.37

Producțiunea ovėsului în lume în anul 1902.

A. Țeri cari importează:

	Producțiunea totală în 1902	Trebuința totală	Provisiuni din 1901	Import pentru 1902—1903
Milioane hectolitri				
Britania mare	58.00— 61.70	82.00— 85.00	—	25.00—27.00
Francia	84.00— 88.00	90.00— 95.00	—	6.50— 7.00
Germania	147.70—156.60	164.00—170.00	3.00— 4.00	8.00— 9.00
Austria	41.00— 42.00	47.00— 50.00	1.50— 2.00	5.00— 6.80
Italia	5.00	6.00— 6.50	—	1.00— 1.50
Țările de jos	5.00	6.40— 6.90	—	1.40— 1.60
Elveția	2.20	4.60— 5.40	—	2.20
Belgia	12.00— 13.00	13.00— 14.50	—	1.00— 1.50
Danemarca	13.50	13.00— 13.50	—	0.20— 0.30
Suedia și Norvegia	27.00— 28.00	27.50— 28.40	—	0.60— 0.70
Spania	5.00— 6.00	5.60— 6.20	—	0.30— 0.40
Portugalia	1.00	1.50— 2.00	—	0.65— 0.75
Grecia	0.45	0.70	—	0.22
Egiptul	—	—	—	—
In total	412.15	472.65	5.25	55.62

B. Țeri cari exportează:

				Excedent
Rusia (europeană și asiatică)	227.70	195.00—200.00	10.00—12.00	35.00—40.00
Ungaria (cu Croația și Slavonia)	28.71	20.00— 22.20	0.50— 1.00	6.60— 8.80
România	7.06— 8.03	4.00— 4.50	1.00— 1.50	3.00— 4.00
Bulgaria și Rumelia ostică	4.20— 4.80	3.20— 3.50	—	1.00— 1.30
Serbia	1.80— 2.00	1.30— 1.40	—	0.50— 0.60
Turcia (europeană și asiatică)	5.40	5.40	—	—
India ostică	—	—	—	—
Statele unite ale Americii	287.60—294.70	270.00—280.00	10.00—15.00	21.50
Canada	64.40	57.00— 58.00	1.00— 1.50	5.50— 6.00
Argentina	—	—	—	—
Chili	—	—	—	—
Uruguay	—	—	—	—
Australia	11.30	9.00— 10.00	—	2.00— 3.00
Algeria	2.10	1.00— 1.10	—	1.10
Tunisia	0.30	0.30	—	—
Țara Cap	0.70	0.70	—	—
In total	645.70	577.00	26.75	77.65

Bilanț:

A. Țeri cari importează	412.15	472.65	5.25	55.62
B. Țeri cari exportează	645.70	577.00	26.75	77.65
Suma principală și deficitul	1057.85	1049.65	32.00	+ 22.03

Producțiunea cucuruzului în lume în anul 1902.

A. Țeri cari importează:

	Producțiunea totală în 1902	Trebuința totală	Provisiuni din 1901	Import pentru 1902—1903
Milioane hectolitri				
Britania mare	—	38.00— 40.00	2.00— 3.00	36.00—40.00
Francia	9.00— 11.00	14.50— 15.50	—	4.00— 5.00
Germania	—	19.00— 20.30	—	19.00—20.30
Austria	4.50— 5.00	13.20— 14.70	1.00— 1.50	6.50— 7.30
Italia	25.00— 26.00	29.00— 30.30	—	3.50— 4.00
Țările de jos	—	9.40— 10.00	—	10.00
Elveția	—	0.81— 0.94	—	0.86
Belgia	—	4.70— 5.40	0.70	5.50
Danemarca	—	6.20	—	6.00
Suedia și Norvegia	—	0.70	—	0.70
Spania	6.00— 7.00	8.80— 10.00	1.00— 1.50	1.35— 2.03
Portugalia	1.50	3.40— 4.10	—	2.00— 2.60
Grecia	0.50	0.70	—	0.07
Egiptul	7.50— 8.00	7.50— 7.80	—	—
In total	56.50	161.38	5.70	99.92

B. Țări cari exportează:

	Producțiunea totală în 1902	Trebuința totală	Provisiuni din 1901	Excedent
milioane hectolitri				
Rusia (europeană și asiatică) . . .	20·00	14·00— 15·00	—	5·00— 6·00
Ungaria (cu Croația și Slavonia)	36·48— 39·86	33·80— 37·80	—	2·00— 2·60
România	21·82— 28·40	18·00— 20·00	4·00— 5·00	5·00— 6·00
Bulgaria și Rumelia ostică . . .	5·00— 7·50	4·00— 5·50	0·60	1·00— 2·00
Sârbia	7·00— 7·50	6·50— 6·70	—	0·50— 0·80
Turcia (europeană și asiatică) . .	15·00	15·00	—	—
India ostică	—	—	—	—
Statele unite ale Americii . . .	833·60—847·70	760·80—790·00	10·00—15·00	66·90—
Canada	6·00	6·60— 7·00	0·50— 0·60	0·40— 0·80
Argentina	21·34	10·60— 12·00	3·50— 4·00	13·50—14·20
Chili	3·20	2·80— 3·00	—	0·27
Uruguay	1·60	1·40— 1·50	—	—
Australia	3·35	3·00— 3·10	—	—
Algeria	1·50	1·40	—	—
Tunisia	0·15	0·15	—	—
Mexico	0·61	0·61	—	—
In total	990·18	898·31	21·90	96·85

Bilanț:

A. Țări cari importează	56·50	161·38	5·70	99·92
B. Țări cari exportează	990·18	898·31	21·90	96·85
Suma principală și deficitul	1046·68	1059·69	27·60	— 3·07

Din raportul ministrului ung. de Agricultură se vede că rezultatul recoltelor în *Statele-Unite ale Americii* a fost bun, în *America sudică* abia mijlociu, în *Australia și Asia* numai în parte a fost rezultatul mijlociu, în partea cea mai mare însă a fost submijlociu. Producțiunea *Africii* a fost aproape bună mijlocie. *Europa* în general a avut recolta cea mai bună de cereale — în deosebi recolta de grâu a fost circa cu 12% mai favorabilă de cât în anii precedenți. În *Statele trans-oceanice* a fost și în acest an cam aceeași recoltă ca și în anul trecut, iar în *Statele-Unite ale Americii* recolta a fost inferioară celei din anul trecut, astfel e de prevăzut că în anul acesta se va importa în *Europa* mai puțin grâu de cât în anul precedent.

Anul trecut *America* — în lipsa de cucuruz — a întrebuințat pentru consumul interior îndeosebi grâu. Din cauza aceasta *America* a exportat cucuruz mai puțin cu 130 mil. bushel. Perspectivele recoltei de cucuruz din anul acesta ale *Americii* însă fiind foarte bune ea totuși va pute să exporteze un cuant însemnat de bucate, cu toate-că recolta de grâu a fost cu circa 13—15% inferioară celei din an. tr.

Dintre toate statele lumii *Mexico*, *Japonia*, *Persia* și *Țara Cap* nu au până acum nici o însemnătate din punctul de vedere al comerțului de bucate european; aceste state nici nu importează bucate din *Europa*, nici nu exportează pentru *Europa*. +

JURISDICȚIUNE.

Domiciliarea cambiei. Dacă domiciliul imprimat cu stampilă pe marginea de jos a cambiei s'a șters și în urma acesteia cambia a devenit suspectă, este de datorința pîrîtorului a dovedi, că cambia la început n'a fost domiciliată și că dînsul a fost îndreptățit a șterge domiciliul. (Curia reg. Nr. 1267/1902).

*

Validitatea asigurării. Aceea condițiune a contractului, conform căreia societatea de asigurare promite suma asigurată numai după-ce s'a plătit prima, nu poate însemna, că asigurarea este validă numai după plățirea primei dintâi.

Din impregiurarea, că societatea a pîrit pe asigurat pentru plățirea primei dintâi și asiguratul a fost judecat a plăti această primă prin o sentință ridicată la valoare de drept, încă înainte de a se fi întemplat cazul de moarte, urmează, că asigurarea este a se considera ca intrată în valoare și ca existentă. Prin urmare asiguratul poate usa și față de prima a doua de respirul, ce il acoardă § 505 al L.

C. alinea 3, și dacă dînsul moare în cursul acestor 30 de zile, deci fără a fi în restanță la ziua morții sale, atunci asigurarea rămîne validă și în anul al doilea timp de 30 de zile. (Curia reg. Nr. 210/1902).

AFACERI DE DARE.

Reforma dărilor directe. Lucrările preparative pentru reforma dărilor directe au înaintat deja atât de mult, încât în timp apropiat ministrul de finanțe va pute prezenta corpurilor legiuitoare un proiect de lege cu privire la acest obiect. De curând a apărut volumul VI al „Publicațiunilor statistice“, care conține datele referitoare la darea fonciară, mobilă, personală pe anul 1900/1901, și datele despre taxele pentru scutirea de armată pe anii 1896—1901.

Darea fonciară s'a fixat în anul 1901 în *Ungaria* — fără *Croația și Slavonia* — cu K 67.537,362 = cu K 1·45 pro jugăr, luându-se de basă venitul curat catastral în sumă de K 267.754,702. — În anii 1893—1901 au fost supuse dării 46.540,000 jugăre, venitul curat catastral evaluat a variat între K 269·6 mil. și K 268·9 mil.; darea fonciară a fost în 1893 K 67.836,694 — și în

1901 K 67.537,362 sau K 1.45 în termen mediu. *Darea de câștig cl. I.* s'a redus; în 1893 numărul contribuabililor a fost: 1.028,514 capi de familie, iar suma dării fixate s'a urcat la K 5.512,232—. În 1901 numărul contribuabililor a fost 947,658 capi de familie și 377,784 membri de familie; darea s'a cifrat cu K 4.671,500. — *Darea de câștig cl. II* arată o creștere, anume s'a urcat în anii 1893—1901 dela K 15.114,094 — la K 16.682,658. — Din *darea de câștig cl. III*, inclusive darea suplimentară de venit au rezultat în 1893 K 24.537,348, în 1901 K 26.154,349. — *Darea institutelor obligate la dare de seamă publică* a fost în 1893 K 6.784,779 și în 1901 K 10.686,851. — *Darea de interes și rentă* s'a cifrat în 1893 cu K 4.102,885 și în 1901 cu K 4.017,552. — *Darea suplimentară de venit* asupra tuturor dărilor a dat în 1893 K 32.174,674 și în 1901 K 33.134,725. *

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 18 Septembrie 1902.

În piața internațională de bani situațiunea începe a se ameliora. Discontul privat ce este drept arată încă puțină schimbare dar este generală părerea că ultimo luni Septembrie va produce o consolidare a pieței de bani și că aceasta consolidare nu va fi numai trecătoare ci de durată.

Mai pronunțat se arată presemnele consolidării în Londra, unde urcarea discontului oficial cu $\frac{1}{2}\%$ se ia de sigură; aceasta măsură va avea de consecuență și urcarea discontului privat. Cambiile cu scadențe lungi se discontează deja cu $2\frac{15}{16}\%$.

În Berlin cererea a fost ceva mai vie și discontul privat s'a urcat la $2\frac{1}{4}\%$, ba în unele cazuri a fost chiar mai mare de $2\frac{1}{4}\%$.

În piața internă de bani situațiunea este încă neschimbată, dar cu o pronunțată tendență de consolidare. În Viena s'au escomptat cambii de prima bonitate dela $2\frac{3}{4}\%$ în sus. La noi cambii de ale morilor s'au discontat cu $3\frac{1}{8}\%$, alt material cu un discont mai urcat.

*

Uniunea monetară latină. Precum se anunță, guvernul Elveției a cerut învoirea statelor Uniunii monetare latine de a pute bate pe lângă contingentul de monete de până acum, încă alte 12.000,000 fcs. Suma totală a monetelor elvețiene de argint se va urca astfel la 40 milioane franci. Cererea a fost încuviințată din partea statelor Uniunii monetare, având a se subscrie în curând o convențiune suplimentară ca întregire a convențiilor încheiate la 1885 și 1899. *

CRONICĂ.

Contra hotărârilor congresului sēcuiesc. Duminecă în 14 Septembrie a. c. s'a ținut în Kézdi-Vásárhely o adunare populară, la care au participat circa 2000 Sēcui din cercul Cason, aparținător comitatului Ciuc și din Treiscaune. Scopul adunării a fost să iee poziție contra hotărârii Congresului sēcuiesc ținut din 28—30 August a. c. în Tușnad. S'a decis a se cere dela legislativă modificarea legii silvice; mai departe comasarea să se pună la cale numai pe baza cererii majorității proprietarilor de pământ, iar agregatiunea să se desființeze cu totul, și acolo unde ea s'a executat, Sēcuii să se restituie în status quo ante.

Congrese economice. Luna Septembrie a. c. se poate numi cu drept cuvânt luna congreselor, căci în timpul dela 7—23 crt. s'au ținut resp. se vor ținé nu mai puține decât 11 congrese. Anume s'au ținut deja dela 1—13 crt. următoarele congrese: Congresul morarilor în B.-Pesta; congresul comercianților de vin în Vêrșet; congresul regnicolar al proprietarilor în Pojon; congresul micilor proprietari și agricultori în Pojon și adunarea generală a intendenților de moșii în Pojon.

Dela 14—23 Septembrie se vor ținé următoarele congrese:

la 14—15 Septembrie: congresul regnicolar al camerelor comerciale și industriale în Debreczen; la 14 Septembrie congresul pentru prăsirea galițelor în Pojon;

la 16—17 Sept. congresul vințelerilor în Pojon;

la 18—20 Septembrie congresul regnicolar al industriasilor în Oradea-mare.

la 21 Septembrie congresul grădinarilor în Pojon;

la 22—23 Septembrie congresul regnicolar al comercianților în Șoproon. *

ÎNVEȚĂMÎNT.

Deschiderea anului școl. 1902—1903 la universitatea și Polytechnicul din Budapesta s'a făcut în 14 Sept. a. c. Fostul rector al Universității constată în raportul său referitor la an. tr. școl., că s'a nisuit să elimineze din unele straturi ale tinerimei aplecările excesive spre socialism, nihilism și anarchism cari ici-colea au eșit la iveală.

Mai departe se constată că dintre 4657 studenți cari au trebuit să facă examenele fundamentale și rigoroasele 2359 au sfirșit cu rezultat negativ. Mai mulți de jumătate din studenții în drept au cădut la examene.

Este în adevăr abnormală și împregiurarea că dintre 5940 auditori înscriși în anul trecut, facultatea de drept a numărat singură 3854 auditori, și că tinerimea se feresce de carierele industriale și comerciale, crescându-se cu chipul acesta un proletariat intelectual. Numărul auditorilor facultății de medicină scade din an în an; înainte cu 10 ani erau la această facultate 997 medicinisti, acum numai 663, cu toate că în țeară sunt încă foarte multe comune, a căror populațiune poate susține câte un medic.

Ca un ce îmbucurător se constată împregiurarea că numărul auditorilor dela Polytechnic crește an de an. Numărul acestor auditori se ridică la 1800 și dintre ei circa 73% și-au făcut rigoroasele cu succes. De boale de pele și sexuale au suferit 32.5% ale acestor auditori.

Barem de am trage folos și noi din datele ce comunicăm aici!

Anume este de un suprem interes pentru noi, ca tinerimea noastră să fie îndrumată, nu atât pe cariera dreptului, cât mai cu seamă la Polytechnic, la facultatea de medicină, la academiile comerciale, agricole, veterinare, silvice, montanistice, etc. Numai puțin ar trebui să se poarte grijă ca în toate centrele unde sunt academii să se înființeze internate, ca astfel tinerimea să fie scutită de periculoasele boale trupesci și sufletești, cum și de toate corupțiunile, ce din ți în ți iau dimensiuni tot mai mari cu deosebire în capitale și peste tot în orașele cu populațiune număroasă.

+

Trageri la sorti.

Losuri „Anton Pallfy“.

(Tragerea 57 din 15 Septembrie 1902 în Viena).

Câştiguri principale:

Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K	Kr.	K	Nr.	K
706	8400	12632	420	50586	420	62945	420	73696	4200
8889	420	27946	420	56023	840	66606	420	78053	84000
11318	420	39318	420	56627	420	67626	420	83123	840
11572	420	44408	420	59947	420	73575	420	89747	420

Alte 3980 losuri au făcut câştiguri mai mici.

Oblig. cu premii ale Inst. austr. de credit fonciar (3%).

(Losuri „Bodencredit“ emis. II. din 1889).

(Tragerea 64 din 5 Sept. 1902 în Viena).

A. La tragerea de câştiguri au eșit la sorti:

Seria Nr.	K	Seria Nr.	K	Seria Nr.	K
233	19	400	4678	38	100000
886	38	400	4910	7	400
1221	16	400	4953	49	2000
1428	17	400	5395	50	400
2642	46	4000	5764	21	400

Rambursarea ab 1 Februarie 1902 (minus 20%).

B. La tragerea de amortizare au eșit la sorti următoarele 10 serii: 994 1082 2152 2667 3026 5445 6480 6832 7562 7634.

Cele 500 losuri din aceste 10 serii se rambursează ab 1 Febr. 1903 cu câte K 200 — (scutite de dăre). Proprietarul primesce un bon, care participă la următoarele trageri de câştiguri. Proxima tragere la 5 Ianuarie 1903.

Losuri sêrbesci de 10 franci (tâbac) din 1888.

(Tragerea 42 din 14 Sept. 1902 în Belgrad).

A. Tragerea de premii:

Seria Nr.	Fr.	Seria Nr.	Fr.	Seria Nr.	Fr.	Seria Nr.	Fr.
390	24	50	2487	31	50	5727	1
854	10	100	2884	51	75000	5792	77
892	93	50	3305	14	50	6198	41
974	79	50	3306	91	50	6458	100
1176	44	50	3634	33	100	7029	91
1265	21	50	3880	68	100	7333	48
1866	97	100	3905	72	50	7537	60
1971	3	100	3962	95	500	7616	15
2258	67	100	5578	2	50	9924	56

Rambursarea ab 12 Octombrie n. 1902.

B. Tragerea de amortizare:

Au eșit următoarele 15 serii: 31 323 1437 2062 2537 3499 4300 4301 5144 6562 7422 7703 9503 9730 9733.

Cele 1500 losuri din aceste 15 serii se rambursează ab 12 Octombrie n. 1902 cu câte 13 franci. Proprietarul primesce un bon, care participă la următoarele trageri de premii.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 17 Septembrie 1902.

Grâu de Bănat (nou)	per 50 kg. vinde	6-65	7-30
" " Tisa (nou)	" " " "	7-05	7-50
" " Pesta (nou)	" " " "	6-95	7-45
" " Alba-reg. (nou)	" " " "	7-—	7-45
" " Bacica (nou)	" " " "	6-90	7-30
Secară (nouă)	" " " "	5-90	6-25
Orz (nou)	" " " "	5-15	5-40
Ovăz	" " " "	5-55	5-95
Porumb	" " " "	5-60	5-70
Rapiță	" " " "	9-70	10-—
Untură de porc B.-Pesta	" " " "	—	73-50
Slănină (clisă)	" " " "	61-50	62-—

Bursa de Bucuresci.

Cursul din 17 Septembrie 1902.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	100 ¹ / ₄
" " internă 5% <td>" " "</td> <td>—</td>	" " "	—
" " 274 mil. 4% <td>" " "</td> <td>87¹/₂</td>	" " "	87 ¹ / ₂
" " 1898 4% <td>" " "</td> <td>88</td>	" " "	88
Fonciare rurale 5% <td>" " "</td> <td>98³/₄</td>	" " "	98 ³ / ₄
" " 4% <td>" " "</td> <td>88¹/₄</td>	" " "	88 ¹ / ₄
Seris. fonc. urb. Bucuresci 5% <td>" " "</td> <td>88¹/₂</td>	" " "	88 ¹ / ₂
" " Iași	" " "	82

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 17 Septembrie 1902.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.	v cor.	p. 100 k
5	Renta unit. Bancnote, Mai, Nov., 16% dare	101-35	101-50
5	" " arg. Ian., Iulie. 16% " "	101-25	101-50
4	Losuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20% " "	190—	190—
5	" " " 1860 à fl. 500— " 20% " "	152-90	154—
5	" " " 1860 à fl. 100— " 20% " "	188—	189—
—	" " " 1864 à fl. 100— " 20% " "	254—	254—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	121-35	122—
—	" " Cor.	100-45	100—
3 ¹ / ₂	" " de invest.	92-80	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur. scut. de dare	120-50	121-35
4	" " Cor. " " "	98-25	—
4 ¹ / ₂	Impr. C. ferate d. a. 1889, aur, " " "	—	—
4 ¹ / ₂	" " " " 1889, arg. " " "	—	—
4 ¹ / ₂	" " " " 1876, aur.	—	—
—	" ung. cu premii à 100 fl.	207-75	208—
4	" p. regul. Tisei sc. de dare	162-90	164—
4 ¹ / ₂	Oblig. ung. de regalii " " "	101-65	—
3	Impr. p. regul. Porții de fier " " "	87-40	88-50
4	Oblig. rurale croato-slavone " " "	—	98-50
4	" " ungare " " "	98-95	99—
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	108—	—
5	Obl. Soc. Temeș-Bega	98-25	98-50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	107-50	—
3	" sêrbesci à 100 fr.	93—	—
—	Oblig. " cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	114-10	—
—	Impr. bulgar 1889	111-75	111-75
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	98-80	—
3	" " " " cu premii, 1880	267-50	—
4 ¹ / ₂	Banca austro-ungară	101-25	101-25
4	" " " " " " " "	101-25	101-25
4 ¹ / ₂	Banca com. ung. Pesta	101-50	101-50
4 ¹ / ₂	Obl. com. ung., Pesta, amort.	106-30	106-25
4	" " " " 50 ¹ / ₂ ani.	98—	101-50
4	" " " " Casei de păstr., cap., Pesta	96-40	97-50
4 ¹ / ₂	Inst. de credit fonciar ungar	99-15	—
4	" " " " " " " "	99—	99-50
5	Banca hipotecară ungară	101-60	102—
4 ¹ / ₂	" " " " " " " "	101-80	102—
4	" " " " " " " " cu premii	256-50	127—
4 ⁹ / ₁₀	Casa de păstrare regnic. Pesta, 50 ani	97-30	98—
5	Albina, Sibiiu	—	102—
4 ¹ / ₂	Casa de păstrare Sibiiu, em. IV.	—	101-50
4 ¹ / ₂	Inst. de credit fonciar Sibiiu, em. VI.	—	101-50
	Losuri.		
	Basilica, à fl. 5—	20-25	21-50
	Credit, à fl. 100—	432—	434—
	Clary, à fl. 40— v. c.	206—	—
	Soc. p. Navig. Dunăreană, à 100 fl. v. c.	—	—
	Buda, à fl. 40—	207—	205—
	Pálffy, à fl. 40—	198-50	198—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	55-70	57—
	" " ungară, à fl. 5—	28-60	29—
	Rudolf, à fl. 10—	77—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	254—	—
	Salzburg, à fl. 20—	85—	—
	St. Genois à fl. 40— v. c.	280—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	431—	—
	Triest, à fl. 50—	250—	—
	"Jó sziv", à fl. 4—	—	10-75
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-39	11-38
	" " c. reg.	11-34	11-30
	Napoleond'or (20 frei sau 8 fl. v. a.)	19-09	19-10
	20 Marce germ. aur	23-49	23-49
	5 ruble rusesci	—	2-53
	Bilete germ. 100 M.	117-22	117-20
	" " franc. 100 Fr.	94-90	95-37
	Ruble, bilete, 100	254—	—
	Lei românesci, 100	—	95-15

Prețul per bucată

„CERES“, societate comercială pe acțiuni în Satul-nou (Réva-Ujfalú).

CONVOCARE.

P. T. acționari dela „Ceres“ societate comercială pe acții sunt prin aceasta invitați a participa la

a II-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Satul-nou (Réva-Ujfalú) în 28 Septembrie 1902 la 3 oare p. m. în localul institutului de economii și credit „Sentinela“.

Ordinea zilei:

1. Deschiderea adunării generale, designarea unui notariu, a doi verificatori și a trei scrutatori.
2. Raportul direcțiunii și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Presentarea bilanțului și acoperirea deficitului.
4. Absolutoriul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
5. Alegerea unui membru de direcțiune.

În cas când numărul acționarilor și al acțiilor nu vor fi de ajuns pentru ținerea adunării generale, se va ține adunarea generală în 5 Octombrie 1902 la locul și oara indicată mai sus, cu care ocaziune se vor aduce decisiuni valide, ori care ar fi numărul acționarilor prezenți.

Satul-nou, (Réva-Ujfalú) în 9 Septembrie 1902.

Direcțiunea.

ACTIVA.	(Coroane)	Contul Bilanțului.	(Coroane)	PASIVA.	
Contul Cassa		2,764.38		Contul Capital de acții 800 à 10 K	8,000.—
„ Producte		7,419.63		„ Fond de rezervă	100.—
„ Cont Curent, debitori		629.14		„ Cont Curent, creditori	4,627.77
„ Utensilii, după amortisare de 20%		476.64		„ Dividende a. I., neridicate	134.50
„ Interese de întârziere dela acționari		71.19		„ Dare, neiertată	75.50
„ Profit și pierderi		1,802.97		„ Diverse, la dispoziția directorului executiv	226.18
		<u>13,163.95</u>			<u>13,163.95</u>
DEBIT.	(Coroane)	Contul Profit și Pierderi.	(Coroane)	CREDIT.	
20% amortisare din utensilii		119.16		Venit dela cucuruz	1,390.59
Dare		75.50		„ „ grâu	655.14
Spese de transport		2,170.30		„ „ ovės	46.16
Porto		81.91		„ „ orz	21.55
Competință de timbre		5.44		„ „ coceni	160.—
Interese după credite cambiale		515.28		Deficit	1,802.97
Interese de cont curent		348.82			
Chiria magazinelor		400.—			
Salarii pentru manipulant și controlor		360.—			
		<u>4,076.41</u>			<u>4,076.41</u>

Satul-nou (Réva-Ujfalú) 30 Iunie 1902.

P. Stoica m. p.,
președinte și director executiv.

Roschkuletz m. p.,
membru de direcțiune.

St. Negru m. p.,
membru de direcțiune.

Examinând conturile prezente, le-am aflat în regulă și în consonanță cu registrele societății.

Satul-nou, în 9 Septembrie 1902.

Comitetul de supraveghiere:

T. Miclea m. p.

Petru Tisu m. p.

Damian Popescu m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere către adunarea generală.

Onorată adunare generală!

Examinând registrele bilanțului și contul profitului și al pierderilor, le-am aflat în ordine, asemenea examinând raportul direcțiunii și propunerea pentru acoperirea deficitului, suntem de acord cu aceea și propunem să se deie absolutoriul direcțiunii și comitetului de supraveghiere dela „Ceres“ societate comercială pe acții.

Satul-nou, în 9 Septembrie 1902.

Comitetul de supraveghiere:

T. Miclea m. p.

P. Tisu m. p.

Damian Popescu m. p.

Cornel Diaconovich